

Borgenspolicy

för

Munkedals kommun

Borgenspolicy	Dnr: 2011-328
Typ av dokument: Policy	
Handläggare: Hans Clausen ekonomienheten	
Antagen av: Kommunfullmäktige	Antagningsdatum: 2011-11-24 §75
Revisionshistorik: Ersätter borgenspolicy antagen av kommunfullmäktige 2001-09-26 §34 Dnr KS01/166-045. Reviderad KF 2012-06-28 § 49.	Giltighet: Gäller tills vidare

Borgenspolicy för Munkedals kommun

1. Allmänt

1.1 Ändamål

Ett kommunalt borgensåtagande är ett stöd från kommunen som syftar att stödja verksamhet som inte bedrivs av kommunen själv och som ligger inom ramen för kommunens kompetensområde. Ett sådant borgensåtagande är inte någon obligatorisk eller tvingande verksamhet för kommunen. Kommunen blir ibland efterfrågad som säkerställare på grund av sin breda förankring i samhällsekonomin, där framförallt beskattningsrätten ses som en garant för kreditvärdighet. Ett kommunalt borgensåtagande får inte äventyra eller fördyra kostnaden för den egna kommunala upplåningen. Kommunal borgen ska emellertid tillämpas restriktivt.

1.2 Syfte

Denna policy för Munkedals kommuns borgensåtaganden har till syfte att:

- vara styrande för kommunens beslutsfattare och handläggare i borgensärenden. Avsikten är därvid att åstadkomma en konsekvent hantering och styrning av borgensfrågor i kommunen
- ge kommuninnevånare, kreditgivare och andra intressenter upplysning om efter vilka grunder kommunen ikläder sig borgensförpliktelser

Borgenspolicyen beslutas av kommunfullmäktige.

1.3 Vanliga typer av borgensåtaganden

I allmänhet utformas ett borgensåtagande på något av följande sätt:

Enkel borgen

Vid enkel borgen blir borgensmannen (kommunen) betalningsskyldig först sedan det vid utmätningsförsök hos låntagaren/gäldenären har konstaterats att denne inte kan betala. En variant av enkel borgen är så kallad fyllnadsborgen. Ett sådant borgensåtagande används främst vid lån där säkerhet även lämnas i form av panträtt i den belånade egendomen. Betalningsansvar under en fyllnadsborgen inträder normalt när pantsäkerheten har realiserats, men inte räckt för att betala långgivarens fordran.

Proprieborgen

Vid proprieborgen ingår borgensmannen borgen med förbindelse som gäller "såsom för egen skuld". Detta innebär att långgivaren vid utebliven betalning har möjlighet att kräva vem långgivaren vill av låntagaren eller borgensmannen (dvs. det föreligger ett solidariskt ansvar). Vanligtvis är det borgensmannen som först blir sökt och anmodad att infria sitt åtagande.

Generell borgen

En generell borgen är en variant av proprieborgen och innebär att inte endast befintliga, utan även kommande, skulder till långgivaren omfattas av borgensåtagandet. En generell borgen kan vara begränsad till beloppet men omfatta alla skuldförbindelser för lån, som låntagaren tagit upp och även innefatta av borgensmannen inte kända skuldförbindelser. Sammantaget innebär detta för borgensmannen, att denne står risk " såsom för egen skuld " för samtliga av låntagarens skulder, ex i bank eller kreditinstitut. Ramborgen är en generell borgen med tak.

Kommunens regressrätt (rätten att kräva tillbaka beloppet av gäldenären)

I de fall kommunen har infriat ett borgensåtagande ska kommunens möjlighet att utnyttja sin regressrätt alltid utnyttjas.

2. Omfattning av borgensåtagande

2.1 Verksamhet och ändamål – allmänna begränsningar

Kommunal borgen kan komma i fråga för allmännyttigt ändamål inom kommunens kompetensområde.

Kommunal borgen ska endast lämnas om ett sådant åtagande är en absolut nödvändighet för genomförandet av projekt eller verksamhet som kommunen värderar som angelägen.

Det är därför viktigt att klargöra ändamål och underlag för den verksamhet låntagaren/gäldenären bedriver innan borgen beviljas. Kommunal borgen får endast lämnas till förmån för:

- **Helägt och delägt** kommunalt bolag;
- **Kommuninvest** i Sverige AB;
- **Föreningar och organisationer**

Borgensåtaganden för föreningar och organisationer ska företrädesvis avse förening/organisation med anknytning till skola, socialtjänst eller kultur och fritid och som bedriver icke vinstdrivande verksamhet. Borgen kan lämnas till föreningar vars verksamhet syftar till att utveckla landsbygden, såsom organiserade byalag. Borgen till föreningar och organisationer får endast beviljas om föreningen/organisationen tidigare har skött sina åtaganden och betalningar mot kommunen.

2.2 Utformning av borgen, belopps- och tidsgränser

Ett skriftligt borgensavtal som innefattar de villkor som anges i denna borgenspolicy ska alltid upprättas.

2.2.1 Vilka typer av borgen tecknas?

Helägt och delägt kommunalt bolag

För övriga (hel- och delägda kommunala bolag) ska kommunen ingå proprieborgen eller, om möjligt, enkel borgen.

Kommunen ska inte ingå generell borgen om det inte finns särskilda skäl. I de särskilda fall som generell borgen ges ska den vara begränsad till ett belopp. Ramborgen är en generell borgen med tak.

Föreningar och organisationer

För föreningar och organisationer tecknas enkel borgen.

2.2.2 Belopp och tidsgränser

Allmänt

Borgen ska vara exakt avgränsad till belopp och tid samt alltid skrivas ned i takt med att fordran amorteras.

Nya borgensåtaganden ska tidsbegränsas till 10 år. Redan ingångna åtaganden skall, vid förnyelse, om möjligt tidsbegränsas på motsvarande sätt.

Kommunens regressrätt ska skrivas in i villkoren för borgensåtagandet.

Borgen för lån i utländsk valuta får inte tecknas.

Särskilda regler för föreningar och organisationer

För föreningar och organisationer är kravet att vid borgen ska egen insats motsvara 10 % av investeringen. För de fall egen insats är lägre än vad som angivits, eller helt saknas, ska skälen till detta motiveras särskilt i ansökan.

Vid borgen för organisationer och föreningar får kommunens åtagande maximalt gälla för ett belopp om 1 500 000 kronor.

För föreningar/organisationer ska amortering påbörjas inom ett år. Lån kan omsättas hos olika institut, men ursprungliga amorteringsplaner, återstående löptider och belopp får inte överskridas utan en ny prövning av borgensåtagandet.

3. Riskanalys

En kommun har skyldighet att enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Kommunala medel ska hanteras med försiktighet. Av detta följer att stor restriktivitet ska präglade kommunens iklädande av borgensansvar.

Ett borgensåtagande innebär alltid ett risktagande. Kommunens beslut att ingå ett borgensåtagande ska alltid föregås av en noggrann analys/bedömning av den risk som borgensåtagandet medför för kommunen. Vid sådan riskanalys ska bland annat följande övervägas:

- **Affärsmässiga risker**, innefattande låntagarens marknadsposition.
- **Finansiella risker**, innefattande kreditvärdering av låntagaren, bedömning av låntagarens/gäldenärens möjligheter att fullfölja sina åtaganden, bedömning av lån, låneobjekt och lånevillkor samt bedömning av möjlighet att finansiera objektet på annat sätt och kostnaden för alternativ finansiering.

Riskanalys ska därefter göras vid behov under den tid som borgensåtagandet består och ska baseras på ett ekonomiskt underlag med beaktande av bland annat arten och omfattningen av förpliktelser, förändringar i ekonomiska förutsättningar, lagstiftning, enskilda händelser, m.m. En riskanalys ska göras vid förnyande av äldre borgensåtaganden.

4. Borgensavgift

Kommunen ska efter beslut i varje enskilt ärende ta ut en årlig borgensavgift som ett sätt att reducera kreditrisk och täcka administrativa kostnader.

För borgensåtaganden avseende kommunens hel- eller delägda bolag utgår en årlig borgensavgift i form av en procentsats på utnyttjad borgen (borgensbeloppet vid utgången av avgiftsåret).

Särskilda regler för föreningar och organisationer.

För borgensåtaganden som lämnas till föreningar och organisationer utgår en årlig borgensavgift som fastställs av kommunfullmäktige i samband med beslut om borgen. Denna avgift ska vara minst 0,1 procent av kvarstående skuldbelopp vid utgången av avgiftsåret. Avgiftens storlek ska sättas i proportion till risken med borgensåtagandet.

Kommunfullmäktige skall senast i juni året före avgiftsåret besluta om storleken på borgensavgiften för varje enskilt ärende. För att säkerställa att borgensavgifterna under året satts till en korrekt procentsats skall en avstämning genomföras för varje ärende. Denna avstämning skall genomföras senast vid utgången av avgiftsåret. Avgiften skall erläggas senast 31 mars året efter avgiftsåret.

5. Säkerheter

Vid tecknande av kommunal borgen bör kommunen, om möjligt, kräva säkerhet från låntagaren/gäldenären för hela eller delar av borgensåtagandet. Säkerhet kan då bland annat krävas som:

- Pantbrev i fast egendom (prövas efter förmånsläge).
- Företagsinteckning.
- Säkerhetsöverlåtelse av byggnad på ofri grund.
- Solidarisk borgen från styrelsemedlemmar (personlig, eller annan typ av underborgen).
- Intäkter för kommande bidrag.

För det fall säkerhet lämnas i form av pantbrev i fast egendom får ytterligare belåning i pantsatt fastighet som utgångspunkt inte ske utan kommunens medgivande.

Låntagare/gäldenär ska som ett villkor för att borgen beviljas förbinda sig att hålla de objekt och de investeringar som borgen lämnas för betryggande försäkrade under den tid som borgen ska gälla. Kommunen ska fortlöpande hållas underrättad om att försäkringen gäller. Låntagaren/gäldenären ska utan anfordran tillställa kommunen låntagarens/gäldenärens fortlöpande redovisning och årsredovisning.

6. Beslutsgång

Beslut om borgensåtagande fattas av kommunfullmäktige. Borgensärenden administreras av ekonomienheten.

I beslut om kommunens borgensåtagande ska följande regleras:

- Beslutets giltighet (1 år från beslutsdatum) Därefter är erbjudandet förfallet varvid ny prövning måste göras och nytt beslut fattas.
- Borgensåtagandets löptid (10 år).
- Uppgift om låntagare/gäldenär för vilken förpliktelsen ställs.
- Uppgift om för vilket objekt eller vilken investering borgensåtagandet utställs.
- Typ av borgen; t.ex. enkel eller proprieborgen.
- Typ av lån och lånets omfattning samt uppgift om eventuell amorteringsplan.
- Beloppsbegränsning för borgensåtagandet.
- Uppgift om vilken eventuell säkerhet kommunen erhåller.
- Villkor om att borgensobjektet är försäkrat under borgensåtagandet.
- Kommunens rätt till insyn i borgenstagarens verksamhet.
- Borgensavgiftens storlek.

7. Redovisning av borgensåtaganden

Den kommunala redovisningen ska bland annat informera om de förpliktelser som kommunen har iklätt sig.

Kommunallagen och god redovisningssed kräver att kommunen i sin årsredovisning upplyser om borgensförbindelser och övriga förbindelser med belopp, samt redovisa en bedömning av risken att ytterligare förpliktelser måste infrias i framtiden.

Borgensåtaganden som vid bokslutstillfället är verifierade att infrias ska skuldföras i balansräkningen. I övrigt redovisas samtliga borgensförbindelser "inom linjen" och i enlighet med god redovisningssed.